

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2019 r., wydanym w sprawie z wniosku A. N. (1) z udziałem M. S., T. S., K. S., M. P., K. Z. (1), D. S. i I. W. o dział spadku po L. S., Sąd Rejonowy w Brzezinach ustalił, że w skład tego spadku wchodzi udział wynoszący 1/2 część w nieruchomości rolnej położonej w M. o pow. 1,37 ha i oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...), dokonał działu spadku poprzez przyznanie tego udziału na własność T. S. z zasądzeniem od niego tytułem spłaty na rzecz A. N. (2), M. S., M. P., K. Z. (1) i C. S. kwot po 2.651,00 zł, płatnych z dniem uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminu płatności, przy czym nieuiszczone koszty postępowania przejęto na rachunek Skarbu Państwa, ustalono, że każdy z uczestników pozostaje przy poniesionych kosztach postępowania i zasądzono od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Brzezinach na rzecz adw. J. S. kwotę 2.214,00 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd I instancji ustalił, że Z. S. i E. S. byli współwłaścicielami nieruchomości rolnej o pow. 1,37 ha, położonej w M. i oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka Nr (...). Z. S. zmarła w dniu 20 maja 2000 r., a spadek po niej nabyli z mocy ustawy: jej mąż E. S. w 1/4 części oraz jej dzieci: M. S., T. S., K. S., C. S., M. P., K. Z. (2) i wnioskodawczyni po 3/28 części każde z nich. E. S. zmarł 24 maja 2014 r., a spadek po nim z mocy testamentu nabył jego syn T. S. w całości. L. S. i E. S. podarowali K. i K. małżonkom S. nieruchomość o pow. 2,2472 ha położoną w B., przy czym umowa została zawarta w trybie ustawy o ubezpieczeniu rolników indywidualnych, a także inną nieruchomość w B. o pow. 1,2379 ha; wartość tych darowizn przewyższa wartość udziału spadkowego K. S. w spadku po L. S.. Nieruchomość stanowiąca działkę Nr (...) stanowi niezabudowany grunt rolny i nie jest objęta planem zagospodarowania przestrzennego, a według studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego położona jest na terenie otwartych upraw polowych z ograniczoną zabudową rolniczą; jej wartość wynosi 35.350,00 zł.

Sąd meriti, powołując się na art. 684 k.p.c., wskazał, że w skład spadku wchodzi udział 1/2 w nieruchomości rolnej o wartości 17.675,00 zł. Przywołał także art. 1035 k.c., zgodnie z którym gdy spadek przypada kilku spadkobiercom, do jego działu stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych oraz art. 210 § 1 k.c. w związku z art. 688 k.p.c., w myśl którego każdy ze spadkobierców może żądać działu spadku. Działu tego dokonano poprzez przyznanie należącego do niego udziału w nieruchomości T. S. ze spłatą na rzecz wnioskodawczyni i pozostałych uczestników z wyłączeniem obdarowanego K. S., zaś przy podejmowaniu tej decyzji Sąd wziął po uwagę to, że wszyscy spadkobiercy poza wnioskodawczynią wnosili o przyznanie mu udziału T. S. oraz to, że jest on już właścicielem udziału w przedmiotowej nieruchomości po ojcu E., a ponadto jego udział w spadku jest największy i mieszka on w pobliżu tej nieruchomości. W ocenie Sądu brak było jakichkolwiek okoliczności przemawiających za przyznaniem nieruchomości, a ponadto w toku postępowania zmieniała ona zdanie w tym przedmiocie, zaś z faktu, że ubiegała się o zwolnienie od kosztów sądowych, należy wyprowadzić wniosek, iż nie miała wystarczających funduszy na spłaty pozostałych współspadkobierców.

Sąd Rejonowy podniósł dalej, że K. S. otrzymał darowiznę przekraczającą wartość jego udziału w spadku, a zgodnie z art. 1039 § 1 k.c., jeżeli dział następuje między zstępными, spadkobiercy zobowiązani są zaliczyć sobie na schedę spadkową otrzymane darowizny, przy czym, stosownie do art. 1040 k.c., jeżeli wartość darowizny podlegającej zaliczeniu przewyższa wartość schedy spadkowej, obdarowany nie jest zobowiązany do zwrotu nadwyżki, zaś jego oraz otrzymanej przez niego darowizny nie uwzględnia się w dziale. K. S. otrzymał dwie darowizny, których wartość przekraczała wartość jego schedy spadkowej, zatem stosownie do przywołanych przepisów pominięto go w rozliczeniu. W efekcie udział każdego ze spadkobierców zwiększył się do 3/24, a 3/24 z kwoty 17.675,00 zł, będącej wartością spadku, daje kwotę 2.651,00 zł, więc z mocy art. 212 § 1 k.c. w związku z art. 688 k.p.c. spłaty w tej wysokości zasądzono na rzecz wnioskodawczyni i pozostałych uczestników. Sąd I instancji nie podzielił podnoszonej przez uczestników argumentacji o braku podstaw do zaliczenia darowizn na schedę spadkową K. S., gdyż każda darowizna jest czynnością pod tytułem darmym, nawet jeżeli następnie w związku z przejściem własności rzeczy i jej posiadaniem wiążą się określone ciężary czy obowiązki, jak to bywa w wypadku gospodarstwa rolnego. Wskazano, że treść przepisów normujących zaliczanie darowizn na schedę spadkową jest jednoznaczna, a ich zadaniem jest przeciwdziałanie

pokrzywdzeniu pozostałych spadkobierców; ponadto tylko jedna z darowizn była dokonana w trybie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, zaś druga z podarowanych nieruchomości była podobnego obszaru co spadkowa i z pewnością jej wartość przewyższała wartość udziału K. S. w spadku. Z mocy art. 113 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 785 ze zm.) nieuiszczone koszty sądowe przejęto na rachunek Skarbu Państwa, a w oparciu o art. 520 § 1 k.p.c. Sąd ustalił, że każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie; ponadto reprezentującemu wnioskodawczynię pełnomocnikowi przyznano koszty nieopłaconej pomocy z urzędu.

Apelację od tego postanowienia złożyła wnioskodawczyni, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez przyznanie spadkowego udziału we współwłasności nieruchomości na jej rzecz ze spłatą na rzecz pozostałych uczestników, ewentualnie poprzez podwyższenie spłaty zasądzonej na jej rzecz od T. S. do kwoty 10.000,00 zł, bądź też o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Brzezinach do ponownego rozpoznania. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie:

- art. 212 § 2 k.c. w związku z art. 1035 k.c. przez przyznanie T. S. na własność wchodzącego w skład spadku udziału w nieruchomości;
- art. 212 § 1 k.c. w związku z art. 1035 k.c. przez zasądzenie od T. S. na rzecz wnioskodawczyni spłaty w kwocie 2.651,00 zł;
- niewyjaśnienie wszystkich okoliczności dotyczących tego, komu ma zostać przyznany na własność udział w nieruchomości oraz okoliczności świadczących o rzeczywistej wartości tego udziału.

Ponadto reprezentujący apelującą pełnomocnik wniósł o przyznanie mu ze Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu, oświadczając, że nie zostały one opłacone w całości ani w części.

W odpowiedzi na apelację uczestnicy postępowania – z wyjątkiem M. P. – wnieśli o jej oddalenie i zasądzenie od skarżącej na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 11 sierpnia 2020 r. przed Sądem Okręgowym w Łodzi pełnomocnik skarżącej oświadczył, że małżonkowie E. i L. S. pozostawali aż do śmierci spadkodawczyni w ustroju małżeńskiej wspólności majątkowej i nie doszło dotąd do podziału ich majątku wspólnego, nie zapadł też wyrok rozstrzygający o żądaniu ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym, ani o żądaniach zwrotu wydatków, nakładów i innych świadczeń z majątku wspólnego na majątek odrębny lub z majątku odrębnego na majątek wspólny.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo następujące okoliczności faktyczne:

L. S. i E. S. zawarli związek małżeński w dniu 27 lutego 1953 r. (skrócony odpis aktu małżeństwa L. i E. S., k. 5 załączonych akt IX Ns 705/13 Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi).

L. S. i E. S. z dniem 4 listopada 1971 r. nabyli z mocy prawa w trybie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27 z 1971 r., poz. 250 ze zm.) własność nieruchomości położonej w M. o pow. 1,37 ha, oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka nr (...), a stwierdzający to akt własności ziemi Nr ON- (...) został wydany przez Naczelnika Gminy B. w dniu 28 czerwca 1976 r. (akt własności ziemi, k. 14 załączonych akt IX Ns 705/13 Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Efektwn wniesienia apelacji jest wydanie orzeczenia kasatoryjnego, choć nie ze względu na podniesione w apelacji zarzuty.

W pierwszej kolejności podkreślić trzeba, że analiza prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia w kontekście przedmiotowej apelacji nie może pomijać faktu, iż w postępowaniu apelacyjnym Sąd odwoławczy jest przede wszystkim instancją merytoryczną, w związku z czym nie jest związany przedstawionymi w apelacji zarzutami naruszenia prawa materialnego i może nawet bez podniesienia takich zarzutów – albo wykraczając poza ich zakres – dokonać szczegółowej analizy zasadności zastosowania przez Sąd I instancji unormowań materialnoprawnych. Innymi słowy, Sąd II instancji powinien, bez względu na zakres zarzutów, wskazać właściwe przepisy prawa mające zastosowanie w danej sprawie, a więc także wyeliminować błędy prawne Sądu meriti, niezależnie od tego, czy zostały one wyknięte w apelacji (tak np. w uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07, OSNC Nr 6 z 2008 r., poz. 55 i wielu innych orzeczeniach Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych). W rozpoznawanej sprawie pozwoli to na rozważenie prawidłowości zaskarżonego rozstrzygnięcia, nawet jeśli określonych problemów nie dotyczą konkretne zarzuty podniesione w apelacji. Zaskarżone rozstrzygnięcie nie może się ostać w obrocie prawnym, gdyż Sąd Rejonowy nie rozpoznał istoty sprawy.

Pojęcie "istoty sprawy", o którym mowa w art. 386 § 4 k.p.c., dotyczy jej aspektu materialnoprawnego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie Sądu I instancji nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, w szczególności chodzi zaś tutaj o różnego rodzaju zaniebdania, które w ogólnym rozrachunku polegają na zaniechaniu zbadania materialnej podstawy żądania albo pominięciu merytorycznych zarzutów stron przy jednoczesnym bezpodstawnym przyjęciu, że istnieje przesłanka materialno-prawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 1936 r., C 1839/36, Zb. Orz. 1936, poz. 315; postanowienia SN z dnia 23 września 1998 r., II CKN 897/97, OSNC Nr 1 z 1999 r. poz. 22; z dnia 15 lipca 1998 r., II CKN 838/97, niepubl., z dnia 3 lutego 1999 r., III CKN 151/98, niepubl. oraz wyroki SN z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00, OSP Nr 3 z 2003 r., poz. 36; z dnia 21 października 2005 r., III CK 161/05, niepubl., z dnia 12 listopada 2007 r., I PK 140/07, OSNP Nr 1-2 z 2009 r., poz. 2). Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza uchybienie procesowe sądu pierwszej instancji polegające na całkowitym zaniechaniu wyjaśnienia istoty lub treści spornego stosunku prawnego, przez co rozumie się niewniknięcie w podstawę merytoryczną dochodzonego roszczenia, a w konsekwencji pominięcie jej przy rozstrzyganiu sprawy. Oceny, czy Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, dokonuje się zaś na podstawie analizy żądań pozwu lub wniosku, stanowisk stron i przepisów prawa materialnego stanowiących podstawę rozstrzygnięcia.

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy zauważyć należy, że w niniejszym postępowaniu podstawowym obowiązkiem Sądu w zakresie ustaleń faktycznych, mającym zasadniczy wpływ na ostateczny kształt rozstrzygnięcia sprawy, było – stosownie do art. 684 k.p.c. – przede wszystkim określenie składu i wartości spadku po L. S. i na tym właśnie tle wystąpiło stwierdzone przez Sąd odwoławczy uchybienie, które przejawiało się dokonaniem działu spadku, mimo że masa spadkowa obejmowała majątek wspólny małżonków L. i E. S., a uprzednio nie została przesądzona kwestia wielkości udziałów w majątku wspólnym oraz kwestia ewentualnych rozliczeń, zwrotów, nakładów, wydatków oraz innych świadczeń z majątku wspólnego na majątek odrębny i odwrotnie. Prawidłowe dokonanie działu spadku po jednym ze zmarłych małżonków, gdy ustanie wspólności małżeńskiej nastąpiło wskutek jego śmierci, wymaga dokonania wcześniejszego lub równoczesnego podziału majątku wspólnego. Brak takiego orzeczenia nie zamyka bynajmniej drogi procedowania, ponieważ w ramach sprawy o dział spadku można także, a nawet powinno się zgłosić wniosek o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej. W tym miejscu z całą stanowczością podkreślić trzeba, iż w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że gdy w skład spadku wchodzi udział w majątku, który był objęty wspólnością małżeńską i wcześniej nie doszło do rozstrzygnięcia kwestii związanych z podziałem majątku wspólnego, w szczególności ustalenia, jakie udziały miał w tym majątku każdy z małżonków, połączenie w jednym postępowaniu działu spadku z podziałem majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej jest konieczne (tak np. w uchwale SN z dnia 2 marca 1972 r., III CZP 100/71, OSNC Nr 7-8 z 1972 r., poz. 129 lub w postanowieniu SN z dnia 21 października 1998 r., II CKU 56/98, niepubl.).

Sąd Najwyższy słusznie wskazał, że w myśl art. 43 k.r.o. małżonkowie mają wprawdzie od chwili ustania wspólności ustawowej równe udziały w majątku objętym tą wspólnością, jednak sąd w określonych okolicznościach może ustalić te udziały w inny sposób, mianowicie z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z małżonków przyczynił się do

powstania tego majątku; z żądaniem takim może wystąpić pozostały przy życiu małżonek. Roszczenie o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym może być dochodzone w drodze powództwa, a jeśli toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności ustawowej – to w tym postępowaniu, natomiast nie ma jakichkolwiek podstaw do orzekania o żądaniu ustalenia nierównych udziałów w tym majątku w postępowaniu o dział spadku po jednym z małżonków, choćby uczestnikiem tego postępowania jako jeden ze spadkobierców był pozostały przy życiu małżonek, gdyż zgodnie z dyspozycją art. 13 § 1 k.p.c., sąd rozpoznaje sprawę w innym postępowaniu niż proces tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi. Dopóki nie zostanie przesądzone, jakie są ostatecznie udziały spadkodawcy i jego małżonka w majątku wspólnym, dopóty nie jest możliwe ustalenie przez sąd spadku, w myśl dyspozycji art. 684 k.p.c., składu i wartości spadku, skoro równe udziały małżonków w majątku wspólnym są do tej chwili hipotetyczne, a dział spadku mógłby nastąpić dopiero wówczas, gdyby pomimo nieprzeprowadzenia uprzednio postępowania o podział majątku wspólnego żądanie ustalenia nierównych udziałów zostało już rozstrzygnięte prawomocnym wyrokiem. W przeciwnym wypadku niezbędne byłoby uprzednie lub jednoczesne – połączone w jednym postępowaniu z działem spadku – dokonanie podziału majątku wspólnego, bowiem po prawomocnym dokonaniu tego podziału żądanie ustalenia nierównych udziałów nie mogłoby już nastąpić ze względu na prekluzję wynikającą z art. 618 § 3 k.p.c. w związku z art. 567 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 688 k.p.c. Podobnie art. 45 k.r.o. przewiduje rozliczenia wynikające z wydatków, nakładów i innych świadczeń poczynionych z majątku wspólnego na majątek odrębny oraz poczynionych z majątku odrębnego na majątek wspólny, w wyniku których może się okazać, że pomimo równych udziałów małżonków w majątku wspólnym cały ten majątek, po dokonaniu odpowiednich zaliczeń, przysługiwać będzie tylko jednemu z małżonków, czyli w sytuacji, gdy wspólność ustała wskutek śmierci jednego z małżonków – albo jego spadkobiercom albo małżonkowi pozostałemu przy życiu. Rozstrzygnięcie o tym w zasadzie może nastąpić w postępowaniu nieprocesowym o podział majątku wspólnego (art. 45 § 1 k.r.o., art. 567 § 1 k.p.c.), a w procesie tylko wtedy, gdy wcześniej zwrot jest niezbędny ze względu na dobro rodziny. Z powyższego wynika, że dopóki kwestia ustalenia udziałów w majątku wspólnym i kwestia zwrotu nakładów nie zostanie przesądzona we właściwym trybie, dopóty nie jest możliwe ostateczne, a niezbędne do dokonania działu spadku ustalenie składu i wartości tego spadku.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że nieruchomości położona w M. o pow. 1,37 ha, oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr (...), stała się własnością małżonków S. z dniem 4 listopada 1971 r. z mocy prawa w trybie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz. U. Nr 27 z 1971 r., poz. 250 ze zm.). Zgodnie z art. 31 zd. I i 32 § 1 k.r.o. w brzmieniu obowiązującym w dniu 4 listopada 1971 r., z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa obejmująca ich dorobek (wspólność ustawowa), a dorobkiem małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez oboje małżonków lub przez jednego z nich. Nie budziło nigdy wątpliwości, że prawo własności nieruchomości nabytej w trybie uwłaszczenia przez oboje małżonków należy do ich majątku wspólnego, a stwierdzająca to ostateczna decyzja terenowego organu administracji stanowi przesłankę prejudycjalną takiego ustalenia, którą Sąd jest związany (tak np. w uchwale SN z dnia 27 marca 1985 r., III CZP 6/85, OSNC Nr 11 z 1985 r., poz. 174). Wspólność majątkowa małżonków S. trwała aż do jej ustania wskutek śmierci L. S., a opisana wyżej nieruchomości przez ten cały czas do owego majątku należała. Po ustaniu wspólności nie doszło do podziału majątku wspólnego małżonków S., do ustalenia na drodze sądowej nierównych udziałów ani do rozliczenia nakładów poczynionych pomiędzy majątkiem wspólnym i majątkami osobistymi małżonków. W okolicznościach niniejszej sprawy stwierdzić więc trzeba, że Sąd meriti – bez wystarczających ku temu podstaw – niejako automatycznie przyjął, że po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej L. i E. S. wskutek śmierci L. S. doszło do takiego podziału tego majątku, że udział w wysokości 50 % przypadł E. S., a drugi taki udział wszedł w skład spadku. Co prawda art. 43 § 1 k.r.o. wprowadza jako generalną zasadę równość udziałów w majątku wspólnym, jednakże – jak powiedziano wyżej – tego unormowania nie można stosować w sposób automatyczny na zasadzie swoistego domniemania. W rzeczywistości kwestia ta może bowiem kształtować się w sposób zupełnie odmienny, a zagadnienie to winno zostać przesądzone w drodze podziału majątku wspólnego, co może bez przeszkód nastąpić także i w niniejszym postępowaniu, o ile taki wniosek zostanie zgłoszony. Wskazane zaniechanie uniemożliwiło Sądowi Rejonowemu poczynienie prawidłowych ustaleń co do składu masy spadkowej, a więc elementu stanu faktycznego stanowiącego istotę sprawy o dział spadku i tym samym – ze względu na integralność orzeczenia działowego – w oczywisty sposób

rzutowało na prawidłowość zarówno zaskarżonego rozstrzygnięcia o składzie, jak i innych rozstrzygnięć zawartych w zaskarżonym postanowieniu. W konsekwencji Sąd I instancji nie ustalił, jakie skutki prawne wiązały się z faktem ustania małżeńskiej wspólności majątkowej, do którego należała przedmiotowa nieruchomość, w szczególności nie zbadał, czy i jaki udział w prawie własności tej nieruchomości wszedł w skład spadku po L. S., a zamiast tego oparł się na nieznajującym wystarczającego oparcia w przepisach prawa domniemaniu, że udziały małżonków w majątku wspólnym były równe. W ocenie Sądu II instancji stanowi to naruszenie przepisów prawa materialnego normujących instytucję działu spadku, skoro Sąd meriti nie dokonał prawidłowego i precyzyjnego ustalenia, czy i jaki przedmiot majątkowy wchodzi w skład spadku przypadającego kilku spadkobiercom. Bezsprzecznie uchybienie tego rodzaju uzasadnia przyjęcie, że istota sprawy nie została rozpoznana oraz uchylenie tego orzeczenia z przekazaniem sprawy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Sądowi Rejonowemu w Brzezinach do ponownego rozpoznania (tak np. w postanowieniu SN z dnia 13 lutego 2014 r., V CZ 3/14, niepubl.). Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego pozostawiono Sądowi I instancji, jak wymaga tego art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

W toku ponownego rozpoznania sprawy Sąd I instancji winien w pierwszej kolejności zwrócić uczestnikom postępowania uwagę na konieczność zgłoszenia wniosku o podział majątku wspólnego nieżyjących już małżonków S. w niniejszej sprawie lub w odrębnym postępowaniu, udzielając uczestnikom terminu do dokonania przedmiotowej czynności pod rygorem zawieszenia postępowania. Jeśli wniosek taki zostanie zgłoszony w sprawie niniejszej, Sąd zobowiązany będzie do prawidłowego ustalenia składu i wartości majątku wspólnego oraz wyliczenia udziału spadkodawczyni w tym majątku, wchodzącego w skład spadku po niej, a następnie dokona podziału majątku wspólnego i działu spadku w oparciu o właściwe przepisy Kodeksu cywilnego i Kodeksu postępowania cywilnego. Wobec wydania orzeczenia o charakterze kasatoryjnym zarzuty apelacji odnoszące się ustalenia wartości przedmiotowej nieruchomości i sposobu działu spadku stały się bezprzedmiotowe, a ich rozpoznawanie straciło znaczenie dla treści rozstrzygnięcia zapadłego w postępowaniu apelacyjnym. Udzielone powyżej w trybie art. 386 § 6 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. zalecenia skutkować będą uzupełnieniem przez Sąd Rejonowy postępowania dowodowego i dokonaniem ponownej oceny całokształtu zebranego materiału, jak również poczynieniem na nowo ustaleń w zakresie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, po czym – na gruncie ustalonego w ten sposób stanu faktycznego – Sąd I instancji będzie podejmował decyzję co do sposobu działu obu mas majątkowych pomiędzy uczestników.